

Lærerveiledning for videregående skole

Matthew Barney – Bildungsroman

26.02.2016 – 15.05.2016

VELKOMMEN TIL ASTRUP FEARNLEY MUSEET!

Strandpromenaden 2, Tjuvholmen

www.afmuseet.no

OM UTSTILLINGEN

Matthew Barney (f. 1967, San Francisco, USA) er uten tvil den 1990-tallskunstneren som mest inngående har endret skulpturtradisjonen.

Dette gjorde han gjennom sin unike sammenblanding av medier og sjangere som performance, film og skulptur, og gjennom en karakteristisk og nyskapende bruk av ukonvensjonelle materialer som vaselin og termoplast. Ut fra Barneys omfattende kunstneriske prosjekter kommer en strøm av filmer, skulpturer, tegninger og fotografier som danner åpne, komplekse og symbolsk ladede fortellinger, kjennetegnet av nyskapende formspråk, fortellerstruktur og estetikk.

Matthew Barney, *CREMASTER 5: Lánchíd: The Lament of the Queen of Chain*, 1997

Utstillingen *Matthew Barney – Bildungsroman* spenner over 24 år av Barneys karriere, og belyser sentrale emner og utviklingslinjer i hans produksjon, som hans karakteristiske sammenblanding av performance, film og skulptur og særegne bruk av musikk og litteratur. Utstillingen inneholder verk fra *Facility of DECLINE*, Barneys galleridebut i 1991, de betydeligste verkene fra hans omfattende prosjekter, *OTTOshaft*, *The CREMASTER Cycle* og *DRAWING RESTRAINT*, og hans aller nyeste prosjekter: filmen *River of Fundament* (2014) og skulptur fra *Water Castings*-serien (2015).

Ved å ta i bruk det litterære begrepet *bildungsroman* – en fortelling om hvilke krefter som har formet forfatterens personlighet og virke – henspiller tittelen på hvordan man kan utforske verkene som en formasjonshistorie, en fortelling som sporer de sentrale kreftene i Barneys produksjon. Barneys kunstneriske beskjeftigelser – prosesser av energiforflytninger, selvpålagt mostand som katalysator for kreativ vekst, fysisk og kroppslig overskridelse – introduseres tidlig og bearbeides og videreutvikles gjennom kunstnerskapet. Gjennom verkene og filmene i utstillingen kan man følge slike utviklingslinjer og lese det som en historie om formasjon og utvikling, der særlig Barneys gjennomgående interesse for konsepter som transformasjon og transcendens formidles gjennom hans mangefasetterte kunstneriske prosjekter.

Utstillingen er kuratert av Gunnar B. Kvaran og Therese Möllenhoff

Formidlingstilbud

Vi tilbyr 3 gratis omvisninger tirsdag-fredag, kl. **11**, **12** og **13** (maks 35 elever per gruppe). **Påmelding** minst én uke i forveien til omvisning@fearnleys.no

Målsetting

Målet er å motivere elevene til samtaler rundt kunstverkene og dermed lære mer om verdien av kreativ virksomhet og kunstneriske uttrykk. Møtet med samtidskunst vil kunne bidra til en høyere refleksjon rundt kunstens betydning i samfunnet og egen kreativ utfoldelse. Vi benytter dialogbasert formidling med fokus på flerstemmighet, deltagelse og selvrefleksjon, slik som beskrevet i boken *Dialogbasert formidling: Kunstmuseet som læringsrom* (2012) av Olga Dysthe, Nana Bernhardt og Line Esbjørn. De beskriver hvordan dialog også kan omfatte skriveøvelser, samtaler ved kunstverk samt kreative workshop som engasjerer flere av elevene mer enn ordinære undervisningssituasjoner.

Vår formidlingsprofil er tilknyttet til Kunnskapsløftet

I følge den generelle læreplanen for grunnskolen skal grunnleggende ferdigheter i faget Kunst og Håndverk omfatte:

- Å kunne uttrykke seg muntlig i kunst og håndverk om sitt eget og andres arbeid er en viktig del av faget. Samtalen kan føres på ulike nivåer, fra det beskrivende til det mer analyserende og vurderende. Muntlig ferdighet er også viktig i forbindelse med refleksjon over og vurdering av opplevelse, estetiske virkemidler og sammenheng.
- Å kunne lese kunst dreier seg blant annet om å kunne tolke tegn og symboler og å få inspirasjon til skapende arbeid.

Kunstformidling tilpasset de ulike trinnene

Astrup Fearnley Museet ønsker å invitere elever til et inspirerende møte med samtidskunst, og en av vår tids mest betydelige kunstnerskap i utstillingen *Matthew Barney – Bildungsroman*. Utstillingen består av skulpturer, filmer, installasjon og fotografier som forteller ulike historier gjennom ulike symboler og referanser. Den er utmerket for å snakke om postmodernismen og samtidskunst, og er dermed relevant i flere fagområder som for eksempel norsk, historie eller samfunnsvitenskap.

Våre dyktige formidlere tilpasser den dialogbaserte omvisningen til de ulike alderstrinnene med begreper og vinklinger som de kan forstå og relatere seg til. Under er forslag på samtaler vi ønsker å sette i gang med elevene, men vi er også åpne for innspill og spesielle tematikker.

En omvisning i utstillingen *Matthew Barney – Bildungsroman*, vil belyse en av vår tids viktigste kunstnerskap. Hans kunstprosjekter består av en sammenblanding av ulike medier og sjangere som performance, film, tegninger, fotografier og skulpturer som åpne, komplekse og symbolske fortellinger. I sin kunstneriske produksjon henter han inspirasjon fra menneskekroppen, mytologi og fantasi. Det er ingen tilfeldigheter, og enhver form, materiale, sted og objekt er valgt med nøysomhet.

Under omvisningen vil vi fokusere på utstillingen i to ulike retninger; skulpturene og fotografiene i tilknytning til filmene, og verkene som autonome kunstverk som hver for seg kan oppleves gjennom deres sterke visuelle og kunstneriske kvaliteter.

Flere av skulpturene i utstillingen på Astrup Fearnley Museet knyttes til filmer som også presenteres i utstillingsrommene. Ikke alle verkene relatert til filmene er med i selve filmene – enkelte skulpturer kan også være basert på objekter fra filmene eller de kan være inspirert av situasjoner, landskap og arkitektur i filmene. På denne måten smelter medier og fortellingsstrukturer sammen, og dermed kan det leses andre sammenhenger og detaljer inn i verkene, enn hvis de var kun som isolerte kunstobjekter. De gåtefulle biologiske historiene som fortelles her er på en og samme tid både muntre og uhyrlige.

På bakgrunn av sine sammensatte prosjekter kan Barney anses å være en multikunstner, men han anser seg selv først og fremst som en skulptør. Derfor vil omvisningen også diskutere Barneys skulpturer i sammenheng med den tradisjonelle skulpturtradisjonen. Med sin unike sammenblanding og bruk av ukonvensjonelle materialer, har Barney vært av stor betydning for endringen av skulpturtradisjonen i moderne tid. Enkelte verk blir presentert som enorme installasjoner som samtidig inneholder små, forseggjorte detaljer. Andre skulpturer, som de tre vitrinene, presenterer de tre filmene i skulpturell form og er spekket av symboler og referanser til stedene og karakterene fra filmene.

Særlig karakteristisk ved hans skulpturer er bruken av nye materialer, som vaselin, treningsutstyr, termoplast, bivoks og salt. Flere av disse materialene eksisterer i ulike tilstander, som for eksempel vaselin, som påvirkes av temperaturen og kan derfor eksistere i både myk og fast form. Termoplast kan brukes både på utsiden og innsiden av kroppen som proteser. I arbeidet med hans nyeste skulpturer, *Water Castings*, tar han i bruk bronse – et tradisjonelt skulpturmateriale. I arbeidet med disse skulpturene er det selve støpeteknikken som er nyskapende, og under omvisningen vil vi sammen med elevene gå nærmere inn på hvordan Barney arbeider med det tradisjonelle skulpturmaterialet på en helt ny måte.

FORBEREDELSE

Om Matthew Barney

Matthew Barney har markert seg som en av de mest kreative og viktige kunstnerne i vår samtid. Han har skapt en ny dimensjon i forhold til kunstbegrepet og har re-aktualisert estetikken i samtidskunsten.

Med sin bakgrunn som sportsmann, modell og medisinstudent, samt inspirert av 70-tallets konsept- og performancekunstnere, utforsker han grensene for fysisk utholdenhet. Samtidig utvikler Barney en underlig og kompleks historiefortelling med både moderne og magiske skikkelser. Matthew Barney benytter deler av kunsthistorien som råmateriale til sine kunstneriske prosjekter, men er samtidig den kunstneren som har skapt en ny og original visjon og sitt eget kunstneriske språk innenfor samtidskunsten. Hos Barney settes kroppen inn i en synkretisk kontekst som innebefatter klassisk mytologi, religion, historie, amerikansk Popkunst og Hollywood-kultur – den blir dermed et kulturprodukt, en modell for en kreativ tenkning som på en meningsfull og visuell måte kommuniserer med den komplekse virkeligheten vi selv har skapt oss.

Les mer om utstillingen og Matthew Barney her:

<http://afmuseet.no/utstillinger/2016/matthew-barney>

Installasjonskunst

Installasjonskunst er en romskapende «skulptur» som ofte er sammensatt av forskjellige gjenstander. I møte med installasjoner blir elevene en del av selve verket fordi de må gå inn i verket og bruke sansene og oppleve verket fra mange ulike vinkler.

Les mer om installasjonskunst her:

<https://snl.no/installasjon/kunst>

Performancekunst

Performancekunst innebærer at det kunstneriske uttrykket er preget av en handling, noe som skjer her og nå.

Les mer om begrepet, og Matthew Barneys tilknytning til performance kunst her:

<https://snl.no/performance>

Bildungsroman

Bildungsroman, eller dannelsesroman, er en romantradisjon der det blir fokusert på en hovedpersons dannelsesprosess. Den forteller om hvilke krefter som har formet personens personlighet og virke. I sammenheng med utstillingen henspiller tittelen på hvordan man kan utforske verkene som en formasjonshistorie, en fortelling som sporer de sentrale kreftene i Barneys produksjon.

Les mer om begrepet her:

<https://snl.no/dannelsesroman>

Mer om utvalgte verk

Transexualis (decline), 1991

Transexualis (decline) stammer fra Barneys debututstilling i 1991. Verket består av et industrielt kjølerom og to filmer. Inne i kjølerommet befinner det seg en skulptur der støpt vaselin er formet som en treningsbenk. I kjølerommet settes publikum inn i en annen sensorisk tilstand, samtidig som kjølerommet muliggjør selve vaselinskulpturen, som er skapt av et materiale som motsetter seg forming og som ville smeltet uten det kjølige klimaet. Som et nøkkelverk fra Barneys tidligste produksjon peker *Transexualis (decline)* på sentrale elementer i Barneys kunstnerskap – både konseptuelt og materielt.

The Five Points of Fellowship, 2002

Denne skulpturen ut fra filmen *CREMASTER 3*. I sekvensen *The Order*, klatrer lærlingen oppover Guggenheim-museets rotunde. I hver etasje blir han utsatt for ulike utfordringer, og på nivå fire møter han en skapning som minner om en Loughton-vær, en sauerase fra Isle of Man i Irskesjøen. Denne rasen har to par horn; et par som vender oppover og et par som vender nedover, noe som i Barneys univers brukes som et symbol på et potensielt ekvilibrium av de stigende og synkende krefter i den biologiske prosessen. Lærlingens oppgave er å kaste piper på sauen slik at den forvandles til en sekkepipe.

Water Cast 12: White Dwarf, 2015

Water Cast 12: White Dwarf er den eneste av Barneys skulpturer som er delvis dyppet i det formbare plaststoffet polykaprolakton. Slik blir skulpturen en syntese av Barneys skulpturelle historie, der hans originale og karakteristiske bruk av plastmaterialer, kombineres med hans nyskapende skulpturelle utforskning av det tradisjonelle bronsematerialet.

VELKOMMEN PÅ OMVISNING!

Formidlingskoordinator: Susanne Ø. Roald, s.roald@fearnleys.no

Booking: omvisning@fearnleys.no